

De Heer dienen zonder vrees

Door bisschop Van den Hende

Op 7 juli hield bisschop Van den Hende een inleiding over zijn wapenspreuk: sine timore serviamus Illi (dat wij Hem dienen zonder vrees). De bisschop deed dat in Den Bosch op uitnodiging tijdens de priesterdag van het bisdom 's-Hertogenbosch.

“Sine timore serviamus Illi” is de tekst van mijn wapenspreuk. Ik heb deze niet zelf bedacht, maar hij is afkomstig uit de lofzang van Zacharias. Ik weet nog dat ik door de nuntius in 2006 werd gevraagd om bisschop in Breda te worden. Op de terugweg naar huis heb ik mijn geestelijk leidsman gebeld. Ik heb hem het nieuws verteld en met hem gesproken over een motto. Later ben ik bij hem geweest en hebben we er over doorgepraat.

JOHANNES

Mijn ouders hebben mij bij het doopsel Johannes genoemd. Als kind heb ik mij de afgevraagd welke Johannes daarmee bedoeld werd. Ik dacht aan de evangelist Johannes. Want hoe mooi is het om genoemd te zijn naar een evangelist die het leven van de Heer heeft opgetekend. Maar mijn moeder zei dat ik het aan mijn opa moest vragen en zo kwam ik erachter dat Johannes de Doper was bedoeld. Als kind was ik lichtelijk teleurgesteld. In plaats van de evangelist kreeg ik een Johannes in een kameelharen pak die sprinkhanen en honing at.

Maar gaandeweg kom je tot het besef dat Johannes de Doper bijzonder is. Hij is de wegbereider van de Heer. En als je het dienstwerk van bisschop of priester aanneemt, wijst hij de weg om kleiner te worden in plaats van groter en de Heer alle voorrang te geven boven je eigen wensen en ambities uit. Hij zegt over Jezus: “Hij moet groter worden maar ik kleiner” (Johannes 3, 30).

DE GROTE DADEN VAN GOD

De Lofzang van Zacharias staat in het Lucas evangelie (Lucas 1, 68-79) en wordt gebeden in de lauden (morgengebed). Het is een lied van dankzegging van Zacharias, na de geboorte van zijn zoon Johannes de Doper. In het eerste deel van het lied bezingt hij de dank voor de vervulling van de Messiaanse hoop van het Joodse volk. Daarna richt Zacharias zich tot zijn eigen zoon, die zo'n belangrijke plaats in de heilsgeschiedenis zou krijgen.

Zacharias is vol van de Heilige Geest als hij deze lofzang zingt. Zoals ook Maria vervuld is van de Geest wanneer zij het Magnificat zingt (Lucas 1, 46-55). De Heilige Geest is prominent aanwezig in het evangelie volgens Lucas. Ook bij Elisabeth als haar nicht Maria haar bezoekt (Lucas 1,42-45) en bij Simeon die door de Geest gedreven naar de tempel ging toen Maria en Jozef het kind Jezus daar binnenbrachten (Lucas 2, 29-32).

Dat eerste deel van de lofzang van Zacharias is een terugblik op de grote daden van God voor zijn volk Israël. Hij ziet om naar zijn volk en bevrijdt het. Hij heeft ons een redder verwekt. Hij heeft ons verlost uit de macht van onze vijanden. Het verbond dat hij met Abraham gesloten heeft houdt Hij vast.

MOTTO

Daarna volgt het deel met mijn motto om “aan de greep van vijanden ontruikt Hem zonder vrees te dienen”. Het klinkt misschien een beetje vreemd, maar vanuit de bijbel is het te begrijpen. Want als het volk van Israël van zijn vijanden bevrijd was, wanneer ze weer op zichzelf konden wonen en leven, kwam er ook ruimte om God te dienen zonder angst voor vijanden.

“In vroomheid en gerechtigheid al onze dagen voor zijn aanschijn.” Vroomheid heeft te maken met persoonlijke heiligheid. Is mijn hart gericht op de Heer? Gerechtigheid heeft te maken met ons doen en laten. Handelen wij volgens Gods wil en houden wij ons aan zijn geboden, al onze dagen? Elke dag van ons leven staan we voor Gods aangezicht.

BEKERING

Daarna komt de toekomstige taak van Johannes de Doper ter sprake: “En gij, kind, zult profeet zijn van de Allerhoogste, want gij gaat voor de Heer uit om zijn weg te banen.” Als de Verlosser komt, zal Johannes degene zijn die Hem aanwijst en die oproept tot bekering. Hij zal voor de Heer uitgaan met zijn getuigenis en zijn oproep om je te bekeren, en ook met zijn levensoffer, want hij wordt onthoofd en onze Heer wordt later gekruisigd.

“Gij zult zijn volk de boodschap van verlossing brengen door de vergeving van hun zonden.” We houden ons lang niet altijd aan Gods geboden en zijn zondige mensen. Maar zonden kunnen vergeven worden als wij onze zonden belijden. ▶

De Heer kan zijn barmhartigheid aan ons schenken als wij ons klein maken om ons te bekeren. Het is dankzij zijn barmhartigheid dat er voor ons vergeving is. De barmhartigheid van onze God zal “als een nieuwe dag voor ons opgaan; om licht te brengen in het duister en de schaduw van de dood en onze voeten te geleiden op een weg van vrede.” Het is de Heer die ons helpt om de goede richting te vinden, vast te houden, en de weg van de vrede is Christus zelf.

DIOCESANE ROEPING

Als het gaat over de Heer dienen zonder vrees, geldt dat voor elke gelovige op grond van het doopsel, op grond van de roeping die iemand ontvangen heeft. Het geldt zeker ook voor de gewijde bedienaren. De lofzang van Zacharias komt elke dag terug in ons getijdengebed.

De eerste focus van de bisschop en de priesters die werken in een bisdom is de zielzorg in de parochies: de zorg voor de mensen die aan ons zijn toevertrouwd. Dat is heel specifiek voor de diocesane roeping. Priesterreligieuzen die werken

in de parochies sluiten zich daarbij aan. De roeping als diocesane priesters is een indrukwekkende roeping. Wij horen bij het gebied waar we priester zijn. We horen bij het bisdom waarin we zijn gewijd, en ook al zouden we maar met enkele priesters overblijven in Zuid-Holland, dan nog is daar onze plek.

Op welke wijze wordt deze opdracht door ons vervuld, de Heer dienen

zonder vrees? Het gewijde ambt is een dienstwerk. Het Tweede Vaticaans Concilie zegt in het document ‘Presbyterorum Ordinis’ dat het leven van de priester is verbonden met zijn dienstwerk. Het is geen parttime commitment, geen parttime toewijding. Het is met heel je hart.

NIET BANG ZIJN

Vrees kan er zijn voor de grote uitdagingen waar je voor staat, de zorgen die je hebt om de voortgang van het pastoraat, de zorgen die je hebt over de veranderingen van de cultuur. Hoe krijg je mensen in beweging? Hoe kun je over God spreken in een wereld die daar nauwelijks ontvankelijk voor lijkt te zijn? Paus Benedictus XVI zei in dat verband dat onze tijd zich kenmerkt door onverschilligheid. Ook daarvoor moeten we niet bang zijn. Want de Heer heeft ons verlost.

We mogen, ondanks onze zorgen, de Heer dienen en Hem in het centrum van ons leven plaatsen. Elke dag opnieuw. En met de lofzang van Zacharias. ■

De lofzang van Zacharias

*Geprezen zij de Heer, de God van Israël,
omdat Hij omziet naar zijn volk en het bevrijdt*

*Een redder heeft Hij ons verwekt
in het geslacht van David, zijn getrouwe;*

*Zoals Hij reeds van oudsher had verklaard
bij monde van zijn heilige profeten:*

*Verlossing uit de macht van onze vijanden
en uit de hand van allen die ons haten.*

*Zo zal Hij onze vaders barmhartig zijn,
zijn heilige verbond gestand doen;*

*De eed aan onze vader Abraham gezworen
ons eenmaal te verlenen;*

*Om aan de greep van vijanden ontruikt
Hem zonder vrees te dienen;*

*In vroomheid en gerechtigheid
al onze dagen voor zijn aanschijn.*

*En gij, kind, zult profeet zijn van de Allerhoogste,
want gij gaat voor de Heer uit om zijn weg te banen.*

*Gij zult zijn volk de boodschap van verlossing brengen
door de vergeving van hun zonden;*

*Dank zij de innige barmhartigheid van onze God
die als een nieuwe dag voor ons zal opgaan;*

*Om licht te brengen in het duister en de schaduw van de dood
en onze voeten te geleiden op een weg van vrede.*